

Політичний діалог та медіація

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціологія</i>
Спеціальність	<i>054 Соціологія</i>
Освітня програма	<i>ОПП Врегулювання конфліктів та медіація</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна) та заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кред. ЄКТС/150 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен, МКР, ДКР</i>
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: кандидат політичних наук, доцент, Багінський Андрій Владиславович, e-mail: andrei.baginsky@gmail.com Практичні / Семінарські: кандидат політичних наук, доцент, Багінський Андрій Владиславович, e-mail: andrei.baginsky@gmail.com
Розміщення курсу	<i>https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=6894</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Основна мета навчальної дисципліни: засвоєння знань та вмінь медіації у соціально-політичній сфері, ознайомитися з теоріями соціально-політичних та ідеологічних конфліктів, поляризації, ескалації, радикалізації політичного процесу, суспільних рухів.

Навчальна дисципліна «Політичний діалог та медіація» належить до циклу професійної підготовки. «Політичний діалог та медіація» теоретично та методологічно поєднує в собі знання з соціології, політології, історії, соціальної антропології та інших наук, об'єктом вивчення яких є явище соціально-політичного конфлікту.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Політичний діалог та медіація» є формування у студентів здатностей проводити медіаційні сесії у соціально-політичній діяльності, ознайомлення з основними теоріями та концепціями соціально-політичних та ідеологічних конфліктів, а також з процесами поляризації, ескалації, радикалізації. Студенти зможуть використовувати отримані знання для проведення медіації, котра має на меті запобігання соціально-політичній та ідеологічній поляризації, радикалізації та ескалації. Для провадження подальшої професійної діяльності студенти опановують інструментарій та набувають навичок теоретичного та емпіричного вивчення соціально-політичних конфліктів, суспільних рухів, конфліктів на рівні громад.

У підсумку, відповідно до вимог ОПП метою дисципліни є формування у студентів здатностей:

- застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК-01)
- генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 10)
- реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 11)
- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 12)
- оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології (ФК 01)
- збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів (ФК 04)
- здійснювати аналіз соціальних причин та наслідків конфлікту (ФК 09)
- здійснювати процедуру медіації, налагоджувати та підтримувати комунікацію між різними сторонами конфлікту (ФК-11)
- здійснювати миротворчу діяльність відповідно до норм міжнародного та вітчизняного права та загальнолюдських етичних міркувань (ФК-13)

Завданням дисципліни є формування таких результатів навчання:

- використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності (РН 01)
- застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі (РН 03).
- ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач (РН-06)
- розуміти соціологічні теорії конфліктів та миру, причин та особливостей перебігу регіональних та етнічних конфліктів у світі, методів та процедур їх врегулювання та попередження (РН 13)
- відслідковувати актуальну ситуацію в процедурі медіації, прогнозувати її розвиток, скеровувати перемовини відповідно до етапів медіації (РН-15)

Дисципліна має за мету підготовку бакалаврів до майбутньої фахової діяльності у неурядових організаціях, органах державної влади, наукових та освітніх установах тощо. Для максимальної оцінки на екзамені передбачається критичне володіння студентами положень розглянутих теорій, вміння та навички проведення медіації у соціально-політичній сфері.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни студенту необхідні знання англійської на рівні не нижче А2.

Дисципліна вивчається поруч з опануванням дисциплін «Політична наука: конфліктологічний підхід», «Соціальна ідентичність та конфлікти в модерному соціумі», «Нерівності, конфлікти і соціальна справедливість», «Теорія і історія врегулювання конфліктів», «Сучасні теорії миру та конфліктів», «Медіація у врегулюванні конфліктів» бакалаврського рівня.

3. Зміст навчальної дисципліни

Денна форма

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	В с ь о г о	у тому числі		
		Лек ції	Прак тичні (семі нарс ькі)	СРС
1	2	3	4	5
Тема 1. Мирні процеси та переговори.	17	2	2	11
Тема 2. Медіація у мирних процесах.	17	2	4	11
Тема 3. Місцева миротворчість як ресурс врегулювання конфлікту.	15	2	2	9
Тема 4. Стратегії управління конфліктом.	15	2	4	9
Тема 5. Постконфліктне врегулювання як подолання наслідків насилля.	15	2	4	9
Тема 6. Сутність правосуддя перехідного періоду.	15	2	4	9
Тема 7. Механізми правосуддя перехідного періоду.	15	2	4	9
Тема 8. Примирення як мета і процес постконфліктного врегулювання.	13	2	4	9
Тема 9. Мобілізація держави та громадянського суспільства у російсько-українській війні.	13	2	4	9
Модульна контрольна робота	6		2	4
Екзамен	9			9
Всього годин	150	18	36	96

Заочна форма

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні (семінарські)	СРС
Тема 1. Мирні процеси та переговори.	16	1	-	15
Тема 2. Медіація у мирних процесах.	18	1	2	15
Тема 3. Місцева миротворчість як ресурс врегулювання конфлікту.	15	-	-	15
Тема 4. Стратегії управління конфліктом.	11	1	-	10
Тема 5. Постконфліктне врегулювання як подолання наслідків насилля.	13	1	2	10
Тема 6. Сутність правосуддя перехідного періоду.	15	-	-	15
Тема 7. Механізми правосуддя перехідного періоду.	15	-	-	15
Тема 8. Примирення як мета і процес постконфліктного врегулювання.	15	-	-	15
Тема 9. Мобілізація держави та громадянського суспільства у російсько-українській війні.	10	-	-	10
Екзамен	30			30
Всього годин	150	4	4	142

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни необхідно опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, з базовою літературою, а також ознайомитися з допоміжною літературою:

4.1 Базова література:

1. Багінський А.В. Заходи держави в постконфліктному суспільстві / А.В. Багінський // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2019. – № 1(41). – С. 17-20.
2. Багінський А.В. Крихіткі держави в умовах кризових ситуацій / А.В. Багінський // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2022. – № 3 (55). – С.29-35.
3. Багінський А.В. Ліберальний мир, демократичний мир та національне державне будівництво у процесі врегулювання соціально-політичних конфліктів / А.В. Багінський, Т.В. Коломієць, О.Л. Якубін // Ідеологія та політика. – № 1 (23). – 2023. – С.127–148.

4. Багінський А.В. Механізми правосуддя перехідного періоду в подоланні наслідків збройного конфлікту / А.В. Багінський // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2020. – № 1(45). – С.14-19.
5. Багінський А.В. Місцева миротворчість як ресурс врегулювання конфлікту / А.В. Багінський // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2021. – № 1. – С. 51-54.
6. Багінський А.В. Правосуддя перехідного періоду: поняття та функції / А.В. Багінський // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – Київ, 2019. – № 4 (44). – С.61-66.

4.2 Допоміжна література:

1. Арквілла Дж., Ронфельдт Д. Мережі і мережні війни. Майбутнє терору, злочинності та бойових дій.– К.: Видавничий дім «Кієво-Могилянська Академія», 2005.
2. Водоп'ян, Т. В. Медіація як метод вирішення соціально-політичних конфліктів: досвід окремих країн та перспективи для України : магістерська дис. : 054 Соціологія / Водоп'ян Тетяна Вікторівна. – Київ, 2018. – 100 с.
3. Гобсбаум Е. Вік екстремізму: Коротка історія ХХ віку. – К.: Видавничий дім «Альтернативи».
4. Шарп Дж. Від диктатури до демократії: концептуальні засади здобуття свободи.– Бостон: Інститут ім. А. Ейнштейна, 2004.
5. Alinsky S. D. Protest Tactics // The Social Movements Reader: Cases and Concepts / Ed. by J. Goodwin, J. M. Jasper.– Malden: Blackwell Publishing, 2003.– P. 225-228.
6. Amenta, Edwin, Drew Halfmann, and Michael Young. "The strategies and contexts of social protest: political mediation and the impact of the Townsend Movement in California." Mobilization: An International Quarterly 4.1 (1999): 1-23.
7. Beriker, Nimet. "Conflict resolution: the missing link between liberal international relations theory and realistic practice." (2008): 256-271.
8. Buechler S. M. Social Movements in Advanced Capitalism: The Political Economy and Cultural Construction of Social Activism.– NY: Oxford University Press, 2000.– P. 19-57.
9. Della Porta D., Diani M. Social Movements: An Introduction. 2nd ed.– Malden: Blackwell Publishing, 2006.
10. Gallego, Aina, and Daniel Oberski. "Personality and political participation: The mediation hypothesis." Political behavior 34.3 (2012): 425-451.
11. Haines H. H. Black Radicalization and the Funding of Civil Rights, 1957-1970 // Social Problems.– 1984.– Vol. 32.– № 1.– P. 31-43.
12. Juris J.S. Violence Performed and Imagined: Militant Action, the Black Bloc and the Mass Media in Genoa // Critique of Anthropology.– 2005.– Vol. 25.– №4.– P. 413-432.

13. Oliver P. E., Johnston H. What a Good Idea! Ideologies and Frames in Social Movement Research // Mobilization: An International Journal.– 2000.– Vol. 5.– № 1.– P. 37-54.
14. Papagianni, Katia. "Mediation, Political Engagement, and Peacebuilding." Global Governance, vol. 16, no. 2, 2010, pp. 243–263.
15. Polletta F., Jasper J. M. Collective Identity and Social Movements // Annual Review of Sociology.- 2001.– Vol. 27.– P. 283-305.
16. Snow D. A. Social Movements as Challenges to Authority: Resistance to an Emerging Conceptual Hegemony // Research in Social Movements, Conflicts and Change.– 2004.– Vol. 22.– P. 3-25.
17. Suri J. Power and Protest: Global Revolution and the Rise of Détente. – Cambridge: Harvard University Press, 2003. – P. 164-212.
18. Tarrow S. Power in Movement: Social Movements and Contentious Politics. 2nd ed.– Cambridge: Cambridge University Press, 1998.– P. 29-42.
19. Touval, Saadia. "The context of mediation." Negotiation Journal 1.4 (1985): 373-378.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

5.1 Денна форма

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на СРС)
1	<p>Тема: Мирні процеси та переговори.</p> <p>Основні питання: Сутність мирного процесу. Поняття та сторони переговорів. Динаміка та синхронізація переговорного та мирного процесів. Рівні взаємодії сторін переговорів. Інклюзивність як ключова характеристика переговорів. Т. Паффенхольц про форми участі додаткових сторін у переговорні процеси щодо миру. Посередництво та роль "третьої сторони". Фасилітація, медіація та діалог у мирних процесах. Інтереси, цілі та потреби в процесі переговорів. Умови договороздатності та готовність сторін під час переговорів щодо миру. Характеристика фаз переговорів. Мирна угода як потенційний результат переговорів.</p> <p>СРС: Переговорні стратегії та тактики.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 2; Дод.: 3.</p>
2	<p>Тема: Медіація у мирних процесах.</p> <p>Основні питання: Поняття медіації. Види медіації. Принципи медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації. Ціннісні основи медіації. Медіація в зарубіжних країнах. Медіація в Україні. Медіація в різних сферах суспільного життя. Соціальна мережа медіаторів. Принципи та правила проведення медіації. Учасники процедури медіації. Особа медіатора: особистісні та професійні компетентності. Етичні принципи роботи медіатора. Застосування медіації у суспільно-політичних та ціннісних конфліктах. Обмеження використання медіації. "Сім гріхів" медіації. Гендерний аспект медіації.</p> <p>СРС: Сучасні дослідження медіації в Україні та світі.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p>

	Література: Баз.: 5; Дод.: 2.
3	<p>Тема: Місцева миротворчість як ресурс врегулювання конфлікту.</p> <p>Основні питання: Міжнародна спільнота, держава та громадянське суспільство: особливості взаємодії відносин при миробудівництві. М.Манн про інфраструктурну владу. Ледерак про архітектуру та інфраструктуру миру. Рівні трансформації конфлікту. Характеристики миробудівництва на місцевому рівні. Нахе-біті, лойа джирга та гачача як приклади місцевої миротворчості. Гібридність як характеристика сучасного миробудівництва. Ризики та обмеження місцевої миротворчості. Приклади місцевих миротворчих інституцій.</p> <p>СРС: Місцева миротворчість в Україні.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 7.</p>
4	<p>Тема: Стратегії управління конфліктом.</p> <p>Основні питання: Воєнний та аналітичний виміри стратегії. Взаємозв'язок стратегічних та безпекових досліджень. Стратегічне мистецтво боротьби зі збройними угрупованнями. Гібридна війна як тактика і стратегія. Засоби подолання інформаційних впливів. Стратегії України та Росії в російсько-українському конфлікті.</p> <p>СРС: Стратегія реінтеграції тимчасово окупованих територій в Україні.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 1; 2.</p>
5	<p>Тема: Постконфліктне врегулювання як подолання наслідків насилля.</p> <p>Основні питання: Постконфліктна реконструкція, миробудівництво та примирення: основні проблеми. Відповідальність держави у подоланні наслідків насилля згідно до Женевської конвенції. Відмінності кримінального і політичного насилля.</p> <p>Примирення “згори-вниз” та “знизу-догори”. Стійке та хитке примирення.</p> <p>Правосуддя перехідного періоду як галузь досліджень щодо подолання масових порушень прав людини. Характеристики перехідного періоду.</p> <p>СРС: Запропонувати успішні та неуспішні кейси постконфліктного врегулювання.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 1; Дод.: 1; 10.</p>
6	<p>Тема: Сутність правосуддя перехідного періоду.</p> <p>Основні питання: “Каскад правосуддя” як передумова виникнення правосуддя перехідного періоду. Сучасні інтерпретації правосуддя перехідного періоду. Цілі правосуддя перехідного періоду. Державотворення та громадянське суспільство у перехідному періоді. Правосуддя перехідного періоду та мобілізація жертв конфлікту.</p> <p>СРС: Витоки ідей правосуддя перехідного періоду</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 1; 2.</p>
7	<p>Тема: Механізми правосуддя перехідного періоду.</p> <p>Основні питання: Складові правосуддя перехідного періоду. Кримінальна відповідальність за воєнні злочини та злочини проти людяності. Причини використання амністії. Історія та типологія амністій у постконфліктному врегулюванні. Гібридні суди як елемент перехідного періоду. Комісія зі встановлення істини у процесі пошуку правди про конфлікт. Мандат, персональний склад та функції комісій зі встановлення істини. Соціальні наслідки функціонування комісій зі встановлення істини.</p> <p>СРС: Переглянути відео про роботу комісій зі встановлення правди.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 1; 2; 3; 4.</p>

8	<p>Тема: Примирення як мета і процес постконфліктного врегулювання.</p> <p>Основні питання: Ключові характеристики примирення. Сфери та рівні примирення. Примирення як перебудова відносин між сторонами. Н. Айкен про теорію соціального научіння. Зміни переконань конфліктного етосу. Дилема “стабільність проти миру”. Національне примирення та демократизація. Кейси примирення у Північній Ірландії, Південно Африканській республіці та Руанді.</p> <p>СРС: Дилема “мир проти справедливості”.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 1; 4; 5; 6.</p>
9	<p>Тема: Мобілізація держави та громадянського суспільства у російсько-українській війні.</p> <p>Основні питання: Передумови конфлікту на Донбасі. Конфліктний етос під час Євромайдану. Громадянська активність у 2014 рр. Проблеми громадянського суспільства в контексті російсько-українського конфлікту. Тристороння контактна група у Мінську: рішення та труднощі в роботі. Мінські угоди (2014-2022). Агресія Російської Федерації та збройна відсіч України: соціологічний аспект.</p> <p>СРС: Перспективи подолання наслідків війн.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 2, 3; Дод.: 9.</p>

Семінарські (практичні) заняття

1	<p>Тема: Мирні процеси та переговори.</p> <p>Основні питання: Сутність мирного процесу. Поняття та сторони переговорів. Динаміка та синхронізація переговорного та мирного процесів. Рівні взаємодії сторін переговорів. Інклюзивність як ключова характеристика переговорів. Т. Паффенхольц про форми участі додаткових сторін у переговорні процеси щодо миру. Посередництво та роль “третьої сторони”. Фасилітація, медіація та діалог у мирних процесах. Інтереси, цілі та потреби в процесі переговорів. Умови договороздатності та готовність сторін під час переговорів щодо миру. Характеристика фаз переговорів. Мирна угода як потенційний результат переговорів.</p> <p>СРС: Переговорні стратегії та тактики.</p> <p>Література: Баз.: 2; Дод.: 3.</p>
2	<p>Тема: Медіація у мирних процесах.</p> <p>Основні питання: Поняття медіації. Види медіації. Принципи медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації. Ціннісні основи медіації. Медіація в зарубіжних країнах. Медіація в Україні. Медіація в різних сферах суспільного життя. Соціальна мережа медіаторів. Принципи та правила проведення медіації. Учасники процедури медіації. Особа медіатора: особистісні та професійні компетентності. Етичні принципи роботи медіатора. Застосування медіації у суспільно-політичних та ціннісних конфліктах. Обмеження використання медіації. “Сім гріхів” медіації. Гендерний аспект медіації.</p> <p>СРС: Сучасні дослідження медіації в Україні та світі.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 2.</p>
3	<p>Тема: Теоретичні основи миротворення.</p> <p>Основні питання: Миротворча діяльність та діяльність з розбудови миру: відмінності. Безпека як основна функція держави. Конфліктні відносини, конфліктні дії без використання зброї, збройний конфлікт як поняття соціології конфлікту. Структурні причини насильства. Нелінійна динаміка конфлікту. Ч.Тіллі про еволюцію функцій держави. Зовнішній і внутрішній вимір безпеки. Безпека та розвиток. Безпека людини у Доповіді про людський розвиток ПРООН (1994). К. Поппер про поступову та утопічну соціальну інженерію. Концепція «ліберального миру» та її противники.</p>

	<p>СРС: Методи пост конфліктної розбудови миру. Література: Баз.: 1, 2, 4, 6. Доп.: 4, 7, 9, 18.</p>
4	<p>Тема: <i>Концептуальні засади та структура миротворчої діяльності ООН.</i> Основні питання: Документи ООН про концепцію миротворення. Доповідь Генерального Секретаря ООН «Порядок денний для миру». Доповідь цільової групи ООН з пост конфліктного миротворення. Доповідь групи по вивченню операцій на користь миру (Доповідь Брахімі). Підручник багатофункціональних операцій з підтримання миру. «Фундаментальна доктрина» ООН. «Оптимальна стадія втручання» та три варіанти втручання. Структура фінансування системи ООН. Інституціональні основи миротворчих операцій. Державне будівництво як шлях миротворчих послуг. СРС: Держави та миротворчі ініціативи. Література: Баз.: 3. Доп.: 5, 16.</p>
5	<p>Тема: Місцева миротворчість як ресурс врегулювання конфлікту. Основні питання: Міжнародна спільнота, держава та громадянське суспільство: особливості взаємодії відносин при миробудівництві. М.Манн про інфраструктурну владу. Ледерак про архітектуру та інфраструктуру миру. Рівні трансформації конфлікту. Характеристики миробудівництва на місцевому рівні. Нахе-біті, лойа джирга та гачача як приклади місцевої миротворчості. Гібридність як характеристика сучасного миробудівництва. Ризики та обмеження місцевої миротворчості. Приклади місцевих миротворчих інституцій. СРС: Місцева миротворчість в Україні. Література: Баз.: 5; Доп.: 7.</p>
6	<p>Тема: Стратегії управління конфліктом. Основні питання: Воєнний та аналітичний виміри стратегії. Взаємозв'язок стратегічних та безпекових досліджень. Стратегічне мистецтво боротьби зі збройними угрупованнями. Гібридна війна як тактика і стратегія. Засоби подолання інформаційних впливів. Стратегії України та Росії в російсько-українському конфлікті. СРС: Стратегія реінтеграції тимчасово окупованих територій в Україні. Література: Баз.: 5; Доп.: 1; 2.</p>
7	<p>Тема: <i>Подолання конфліктної ситуації.</i> Основні питання: Перемога однієї з сторін, капітуляція, ігнорування, переговори як сценарії вирішення конфлікту. Силкові та мирні способи вирішення конфлікту. Поведінка політичних лідерів як фактор вирішення конфлікту. Емоційні та когнітивні аспекти сприйняття конфлікту. Подолання стереотипів у сприйнятті конфліктної ситуації. Місцева миротворча діяльність. Інтереси місцевих суб'єктів влади. Культурні чинники примирення та соціального згуртування. СРС: Корінні народи у врегулюванні конфлікту. Література: Баз.: 2, 5. Доп.: 8, 14, 19.</p>
8	<p>Тема: <i>Переговорний процес у подоланні конфлікту.</i> Основні питання: Причини надання переваги мирному врегулюванню. Багатовимірність переговорного простору. Підходи до переговорів. Встановлення ефективних каналів комунікації. Типи угод та рішень врегулювання конфлікту. СРС: Альтернативи переговорному простору. Література: Баз.: 2, 5, 6. Доп.: 14, 19.</p>
9	<p>Тема: <i>Третя сторона у врегулюванні конфлікту.</i> Основні питання: Сутність та засоби третьої сторони. Примус та переконання в процесі знаходження мирного рішення. Використання збройних сил та санкцій третьою стороною. Посередницькі послуги. Роль неурядових організацій у посередництві. Критерії ефективності посередництва.</p>

	<p>СРС: Компоненти побудови миру (Peacebuilding). Література: Баз.: 3, 5, 6. Дод.: 5, 14.</p>
10	<p>Тема: Підтримка миру та миробудівництво на сучасному етапі. Основні питання: Порядок денний для миру ООН (1992) як документ епохи після “холодної війни”. Мир від “ІКЕА” та обмеження стандартизованих підходів ООН до миротворчості. Традиційні миротворчі операції у підтримці миру. Еволюція миротворчих операцій. Якісна зміна операцій з підтримки миру у 90-х рр.. Медіація та переговори у миротворчості. Миробудівництво в контексті трансформації конфлікту. Демобілізація, демілітаризація та реінтеграція як основні засади миробудівництва. СРС: Досвід реінтеграції Хорватії. Література: Баз.: 1, 4; Дод.: 5.</p>
11	<p>Тема: Гуманітарні складові миротворчої діяльності Основні питання: Співвідношення гуманітарного, цивільного і військового компонентів миротворчих місій. Діяльність міжнародних гуманітарних організацій у зоні конфлікту. Діяльність Міжнародного Комітету Червоного Хреста. Обмеження та перешкоди для діяльності гуманітарних організацій. СРС: Досвід гуманітарних місій у світі. Література: Баз.: 1, 4; Дод.: 5.</p>
12	<p>Тема: Миротворча діяльність та захист прав людини. Основні питання: Женевська конвенція як основа міжнародного гуманітарного права. Конвенція про захист прав та основоположних свобод людини Міжнародна конвенція для захисту усіх осіб від насильницьких зникнень. Практика Європейського Суду з прав людини у контексті збройних конфліктів. Держава та громадські організації у забезпеченні прав жертв конфлікту. СРС: Військові злочини як результат порушення міжнародного гуманітарного права. Література: Баз.: 1, 4; Дод.: 5.</p>
13	<p>Тема: Постконфліктне врегулювання як подолання наслідків насилля. Основні питання: Постконфліктна реконструкція, миробудівництво та примирення: основні проблеми. Відповідальність держави у подоланні наслідків насилля згідно до Женевської конвенції. Відмінності кримінального і політичного насилля. Примирення “згори-вниз” та “знизу-догори”. Стійке та хитке примирення. Правосуддя перехідного періоду як галузь досліджень щодо подолання масових порушень прав людини. Характеристики перехідного періоду. СРС: Запропонувати успішні та неуспішні кейси постконфліктного врегулювання. Література: Баз.: 1; Дод.: 1; 1.</p>
14	<p>Тема: Сутність правосуддя перехідного періоду. Основні питання: “Каскад правосуддя” як передумова виникнення правосуддя перехідного періоду. Сучасні інтерпретації правосуддя перехідного періоду. Цілі правосуддя перехідного періоду. Державотворення та громадянське суспільство у перехідному періоді. Правосуддя перехідного періоду та мобілізація жертв конфлікту. СРС: Витоки ідей правосуддя перехідного періоду Література: Баз.: 5; Дод.: 1; 2.</p>
15	<p>Тема: Механізми правосуддя перехідного періоду. Основні питання: Складові правосуддя перехідного періоду. Кримінальна відповідальність за воєнні злочини та злочини проти людяності. Причини використання амністії. Історія та типологія амністій у постконфліктному врегулюванні. Гібридні суди як елемент перехідного періоду. Комісія зі встановлення істини у процесі пошуку правди про конфлікт. Мандат, персональний склад та функції комісій зі встановлення істини. Соціальні наслідки функціонування комісій зі встановлення істини. СРС: Переглянути відео про роботу комісій зі встановлення правди. Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p>

	Література: Баз.: 5; Дод.: 1; 2; 3; 4.
16	<p>Тема: Встановлення миру та громадянське суспільство.</p> <p>Основні питання: Поняття «громадянське суспільство». Мирне врегулювання та громадянське суспільство як взаємодоповнюючі фактори примирення. Робота зі структурними причинами конфлікту. Ненасильницькі суб'єкти та громадянський опір. Державна орієнтованість дипломатії Першого рівня. Порядок денний для миру і недержавні суб'єкти. Обмеження впливу недержавних суб'єктів.. СРС: Трансформаційний потенціал дипломатії Другого та Третього рівнів.</p> <p>Література: Баз.: 5, 6. Дод.: 14, 19.</p>
17	<p>Тема: Примирення як мета і процес постконфліктного врегулювання.</p> <p>Основні питання: Ключові характеристики примирення. Сфери та рівні примирення. Примирення як перебудова відносин між сторонами. Н. Айкен про теорію соціального навчання. Зміни переконань конфліктного етосу. Дилема “стабільність проти миру”. Національне примирення та демократизація. Кейси примирення у Північній Ірландії, Південно Африканській республіці та Руанді.</p> <p>СРС: Дилема “мир проти справедливості”.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 1; 4; 5; 6.</p>
18	<p>Тема: Поствоєнна реконструкція: методи і цілі.</p> <p>Основні питання: Поствоєнна та постконфліктна реконструкція: сутнісні відмінності. Відновлення спроможності держави у поствоєнній реконструкції. Роль громадянського суспільства у процесі відновлення.</p> <p>СРС: Роль ООН у поствоєнній реконструкції.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 11; 17.</p>

5.2 Заочна форма Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на СРС)
1	<p>Тема: Мирні процеси та переговори.</p> <p>Основні питання: Сутність мирного процесу. Поняття та сторони переговорів. Динаміка та синхронізація переговорного та мирного процесів. Рівні взаємодії сторін переговорів. Інклюзивність як ключова характеристика переговорів. Т. Паффенгольц про форми участі додаткових сторін у переговорні процеси щодо миру. Посередництво та роль “третьої сторони”. Фасилітація, медіація та діалог у мирних процесах. Інтереси, цілі та потреби в процесі переговорів. Умови договороздатності та готовність сторін під час переговорів щодо миру. Характеристика фаз переговорів. Мирна угода як потенційний результат переговорів.</p> <p>СРС: Переговорні стратегії та тактики.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 2; Дод.: 3.</p>
2	<p>Тема: Медіація у мирних процесах.</p> <p>Основні питання: Поняття медіації. Види медіації. Принципи медіації. Сфера застосування медіації. Правове регулювання медіації. Ціннісні основи медіації. Медіація в зарубіжних країнах. Медіація в Україні. Медіація в різних сферах суспільного життя. Соціальна мережа медіаторів. Принципи та правила проведення медіації. Учасники процедури медіації. Особа медіатора: особистісні</p>

	<p>та професійні компетентності. Етичні принципи роботи медіатора. Застосування медіації у суспільно-політичних та ціннісних конфліктах. Обмеження використання медіації. “Сім гріхів” медіації. Гендерний аспект медіації.</p> <p>СРС: Сучасні дослідження медіації в Україні та світі.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 2.</p>
3	<p>Тема: Стратегії управління конфліктом.</p> <p>Основні питання: Военний та аналітичний виміри стратегії. Взаємозв'язок стратегічних та безпекових досліджень. Стратегічне мистецтво боротьби зі збройними угрупованнями. Гібридна війна як тактика і стратегія. Засоби подолання інформаційних впливів. Стратегії України та Росії в російсько-українському конфлікті.</p> <p>СРС: Стратегія реінтеграції тимчасово окупованих територій в Україні.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 5; Дод.: 1; 2.</p>
4	<p>Тема: Постконфліктне врегулювання як подолання наслідків насилля.</p> <p>Основні питання: Постконфліктна реконструкція, миробудівництво та примирення: основні проблеми. Відповідальність держави у подоланні наслідків насилля згідно до Женевської конвенції. Відмінності кримінального і політичного насилля. Примирення “згори-вниз” та “знизу-догори”. Стійке та хитке примирення. Правосуддя перехідного періоду як галузь досліджень щодо подолання масових порушень прав людини. Характеристики перехідного періоду.</p> <p>СРС: Запропонувати успішні та неуспішні кейси постконфліктного врегулювання.</p> <p>Дидактичні засоби: Зображувальні наочні посібники: таблиці та схеми.</p> <p>Література: Баз.: 1; Дод.: 1; 1.</p>

Семінарські (практичні) заняття

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, питання для поточного контролю та завдання на СРС)
1	<p>Тема: Мирні процеси та переговори.</p> <p>Основні питання: Сутність мирного процесу. Поняття та сторони переговорів. Динаміка та синхронізація переговорного та мирного процесів. Рівні взаємодії сторін переговорів. Інклюзивність як ключова характеристика переговорів. Т. Паффенхольц про форми участі додаткових сторін у переговорні процеси щодо миру. Посередництво та роль “третьої сторони”. Фасилітація, медіація та діалог у мирних процесах. Інтереси, цілі та потреби в процесі переговорів. Умови договороздатності та готовність сторін під час переговорів щодо миру. Характеристика фаз переговорів. Мирна угода як потенційний результат переговорів.</p> <p>СРС: Переговорні стратегії та тактики.</p> <p>Література: Баз.: 2; Дод.: 3.</p>
2	<p>Тема: Постконфліктне врегулювання як подолання наслідків насилля.</p> <p>Основні питання: Постконфліктна реконструкція, миробудівництво та примирення: основні проблеми. Відповідальність держави у подоланні наслідків насилля згідно</p>

	<p>до Женевської конвенції. Відмінності кримінального і політичного насилля. Примирення “згори-вниз” та “знизу-догори”. Стійке та хитке примирення. Правосуддя перехідного періоду як галузь досліджень щодо подолання масових порушень прав людини. Характеристики перехідного періоду.</p> <p>СРС: Запропонувати успішні та неуспішні кейси постконфліктного врегулювання.</p> <p>Література: Баз.: 1; Дод.: 1; 1.</p>
--	--

6. Самостійна робота студента

Студенти самостійно опрацьовують питання, винесені на опрацювання з кожної теми; самостійно виконують індивідуальну письмову роботу; готуються до аудиторних занять.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал кредитного модуля «Політичний діалог та медіація», студенти виконують індивідуальне семестрове завдання шляхом написання індивідуальної письмової роботи (ДКР) з аналізом обраного кейсу суспільного руху або соціально-політичного/ідеологічного конфлікту. У роботі студенти демонструють засвоєний теоретичний матеріал та концептуальний апарат, навички критичного аналізу, навички самостійного пошуку релевантних джерел інформації, а також пропонують медіаційні рішення. Робота пишеться студентами самостійно з консультаціями з окремих питань з боку викладача (вибір теми, вибір аспектів для аналізу, вибір підходів та медіаційних рішень). Після підготовки роботи студент має її захистити. Захист відбувається на передостанньому або останньому практичному занятті.

Відвідуваність і виконання завдань

Відвідуваність лекційних занять є важливою, оскільки кредитний модуль базується на галузевій соціології, котра має власний понятійний апарат – а отже не може бути освоєний на основі загальносоціологічного знання. Окрім того, значна частина матеріалів для підготовки – англійською мовою. Тому відвідування лекційних занять є обов’язковою передумовою засвоєння матеріалу для студентів, котрі мають мало досвіду читання наукових джерел англійською.

Активна участь студента на практичних заняттях є обов’язковою і буде вимагатись. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на практичних (семінарських) заняттях. Студент, який пропустив практичні заняття, може отримати низький рейтинг, який не дозволить допустити такого студента до екзамену. Відпрацювання практичних занять не передбачено на основній сесії. У той же час, теми, опрацьовані на практичних заняттях, будуть винесені на екзамен. Тому пропуск також передбачає самостійне опрацювання пропущеного матеріалу.

Форми роботи

На лекціях викладач ознайомлює студентів з основним матеріалом, використовуючи приклади, аналіз кейсів та інтерактивний формат роботи. Студенти заохочуються брати участь у дискусії, ставити питання лектору, коментувати та висловлювати власну думку.

На практичних заняттях студенти робитимуть доповіді, коментуватимуть доповіді колег (питання, зауваження, доповнення), братимуть участь в інтерактивних (ігрових) завданнях та групових роботах (аналіз кейсів, обговорення).

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

(інша необхідна інформація стосовно академічної доброчесності).

У разі виявлення плагіату в роботі студента, робота отримує нуль балів без права переписування до основної сесії. На додатковій сесії студент має право переписати роботу, обравши нову тему.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Неформальна освіта.

За бажанням здобувача, в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин дисципліни в асинхронному режимі, зокрема через опанування дистанційних курсів та інших форм неформального навчання. Для врахування в рейтинговій системі оцінювання балів за такі курси, вони мають змістовно відповідати певним темам силабусу, а їх проходження узгоджене з викладачем дисципліни. На підтвердження проходження неформального навчання студент має надати відповідний документ (сертифікат) із зазначенням назви курсів та їх обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського: <https://osvita.kpi.ua/node/179>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за наступні види робіт:

- 1) відповіді на семінарських заняттях;*
- 2) написання модульних контрольних робіт (МКР).*
- 3) Домашня контрольна робота (ДКР)*

1. Відповіді на семінарських заняттях.

Ваговий бал – 5 балів при відповіді на одне питання. Максимальна кількість балів на всіх семінарських заняттях дорівнює $r_{sem} = 5 \text{ балів} * 4 = 20 \text{ балів}$.

При відповіді на кожне питання студент отримує:

- «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) якщо при відповіді студент демонструє глибоке знання матеріалу, логічно і послідовно його викладає, дає обґрунтовані висновки, вільно оперує конкретними даними, з легкістю і переконливо відповідає на поставлені питання – 5 балів;*
- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями, відповідає на більшість з поставлених питань – 4-3 бали;*
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та значні помилки, на поставлені питання відповідає слабо, або не відповідає взагалі – 2-1 бали;*
- «незадовільно», відсутня робота на семінарі – 0 балів.*

2. МКР.

Ваговий бал – 10 балів.

3. Домашня контрольна робота (ДКР)

Максимальний бал – 20 балів.

«відмінно» – 20-17 балів – вміння надати послідовне обґрунтування заявлених тверджень, у якому поєднуюватимуться як емпіричні докази, так і теоретичні засади. Чітка будова та вираження структури есе, основних і допоміжних аргументів. Демонстрація глибокого розуміння проблеми. Ефективне і точне використання доказів. Здатність продемонструвати критичне мислення та підходи (зокрема, врахування контр доказів і контр тверджень). Певний ступінь оригінальності аргументів. Обсяг досліджених джерел – не менше 10;

«добре» – 16-13 балів – повна відповідь з незначними неточностями, здатність прямо аналізувати проблему, чітка будова та вираження структури есе, основних і допоміжних аргументів. Визначення основних тем і аргументів та здатність застосовувати проблемний підхід до аналізу запропонованих питань. Наявність досліджених джерел;

«задовільно» – 12 балів – визначення теми і декількох аргументів вирішення проблеми, наводяться деякі положення теорій миру та конфліктів, використовуються поняття навчального матеріалу;

«незадовільно» – 0 балів – відсутня послідовність викладу матеріалу. Тема не відповідає змісту роботи. В роботі наявні значні наукові та стилістичні неточності. Завдання не виконано.

За кожний тиждень затримки із поданням ДКР нараховуються штрафні –2 бали (усього не більше –8 балів).

Наявність позитивної оцінки (не менше 12 балів) з ДКР є умовою допуску до екзамену.

Заохочувальні бали (не більше 10 балів за усі види робіт):

- за науково-дослідницьку діяльність (участь у конференціях, «Днях науки ФСП», конкурсах студентських робіт, публікації);
- участь у факультетських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських олімпіадах.

Порядок проведення атестаційного і екзаменаційного контролю

За результатами навчальної роботи за перші 8 тижнів «ідеальний» студент має набрати 15 балів. На першій атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг складає 10 і більше балів. На другій атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг складає 30 і більше балів.

Необхідною умовою допуску до екзамену є зарахування усіх завдань під час експрес-контролю на лекціях та відповідей на семінарах.

Для складання атестації з дисципліни кожен викладач використовує відомість у Системі «Кампус», в яку заносяться нараховані бали за всі види виконаних студентом аудиторних та самостійних завдань (семінарські заняття, експрес-контроль). Рейтингові бали заносяться у відомості поточного контролю, рубіжного контролю (1-а, 2-а атестації) та екзамену.

У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, в атестаційній відомості виставляється «не атестований».

Допуск до екзамену має місце за значення $Re > 36$ балів. При отриманні менше ніж 36 балів студент має виконати додаткову роботу у формі написання та захисту письмової роботи (есе) із заданої викладачем теми.

Екзамен має вигляд переліку екзаменаційних питань, на які повинен відповісти студент відповідно до білету який отримує на іспиті. Питання є різними за змістом, відповідають тематиці лекцій, семінарів, самостійної роботи, питань з самоконтролю. Рейтингова оцінка (Re) може варіюватися в межах від 0 до 50 балів (за жорсткою системою оцінювання).

Порядок проведення екзамену та критерії оцінювання його результату визначається таким чином.

Кожне письмове завдання містить два теоретичних питання і одне практичне. Кожне теоретичне питання оцінюється у 15 балів, а практичне – 20 балів.

Система оцінювання двох теоретичних питань:

– «відмінно», повна відповідь на питання (не менше 90% потрібної інформації), – 15 -14 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, незначні неточності) – 13 -11 балів;

– «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 10 -9 балів;

– «незадовільно», незадовільна відповідь – 0 балів.

Система оцінювання практичного завдання:

– «відмінно», повне, безпомилкове виконання завдань – 20 -18 балів;

– «добре», повне виконання завдань із несуттєвими неточностями – 17 -15 балів;

– «задовільно», завдання виконані з певними недоліками – 14 -12 балів;

– «незадовільно», завдання не виконано – 0 балів.

Результати успішності студента (оцінку «відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно»,

«достатньо») викладач вносить в систему Електронний кампус та екзаменаційну відомість, яка здається до деканату по закінченню екзаменаційної сесії.

Поточний контроль: доповіді, питування за темою заняття, доповнення, виконання завдань

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи та активність на семінарських заняттях	20	5	4	20
2.	Модульна контрольна робота (МКР)	10	1	1	10
3.	Домашня контрольна робота (ДКР)	20	20	1	20
4.	Екзамен	50	50	1	50
	Всього				100

Обов'язкова умова допуску до екзамену		Критерій
1	Поточний рейтинг	RD $\geq$ 36
2	Домашня контрольна робота (ДКР)	RD $\geq$ 12

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Питання на екзамен

1. Дайте визначення поняттям «миротворча діяльність», «діяльність з розбудови миру».
2. Які основні соціальні причини насильства?
3. В чому полягає сутність безпеки як функції держави ?
4. Які основні положення критикуються в концепції «ліберального миру»?
5. Назвіть основні документи ООН щодо миротворчої діяльності
6. Розкрийте структуру фінансування системи ООН.
7. Охарактеризуйте особливості миротворчих операцій.
8. Вкажіть особливості участі українських миротворців у зонах конфліктів.
9. Охарактеризуйте силові та мирні способи вирішення конфлікту.
10. Як подолати стереотипи у сприйнятті конфліктної ситуації?
11. В чому полягає роль корінних народів у врегулюванні конфлікту?
12. В чому причини надання переваги мирному врегулюванню?
13. Назвіть основні різновиди підходів до переговорів.
14. Розкрийте типи угод та рішень врегулювання конфлікту.
15. Як встановлювати ефективні канали комунікації при переговорах?
16. Дайте характеристику примусу та переконанню в процесі знаходження мирного рішення.
17. За якими критеріями оцінюється ефективність посередництва?
18. Розкрийте роль неурядових організацій у посередництві.
19. Назвіть компоненти побудови миру.
20. Розкрийте зміст поняття «громадянське суспільство».
21. В чому особливості роботи зі структурними причинами конфлікту?
22. В чому полягає трансформаційний потенціал дипломатії Другого та Третього рівнів?
23. Розкрийте сутність примирення як соціального процесу.
24. В чому полягають сфери національного примирення?
25. В чому особливості національного примирення як роботи з минулим?
26. В чому полягає реалізація «права на правду»?
27. Розкрийте особливості традиційної та місцевої миротворчої діяльності.
28. Назвіть приклади застосування місцевих практик миротворення
29. Проаналізуйте критерії ефективності конституційної реформи та системи стримувань і противаг при будівництві миру.
30. В чому специфіка представницької держави як результату примирення?

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено кандидатом політичних наук, доцентом, доцентом кафедри соціології Багінським Андрієм Владиславовичем

Ухвалено кафедрою соціології (протокол № 12 від 24.05.2024)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024)